

ตลาดชาวบ้าน: ทางเลือกในวิกฤติโควิด

An Alternative Markets as COVID Responses for ALL

ตลาดช่วง
เกษตรอินทรีย์

ตลาด City
Farm

ตลาด Kiss
Me Market

ตลาดเขียว
ราชินี

ตลาดบ้านป่า

ตลาดท่าคา

ตลาดสุขใจ

ตลาดนัด
ธรรมชาติ
พระราม9

ดร.ศยามล เจริญรัตน์ (นักวิจัยชำนาญการ)
ชลนภา อนุกูล
อรรถัย คุณดิลก
Prof. Dr. Peter Rosset

หน่วยปฏิบัติการวิจัยความมั่นคงของมนุษย์และความเท่าเทียม
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกษตรกร: ทำไมต้องเป็นตลาดชาวนา

ผู้บริโภคได้กินของที่ดี (36%)

เล่าเรื่องของกลุ่ม (23%)

สร้างความสัมพันธ์ (16%)

เชื่อมั่นในของที่มาขาย (15%)

เกษตรกร: ตลาดชาวนาคืออะไร

ตลาดสินค้า
การเกษตร
(26%)

ตลาดขาย
ตรง (22%)

ตลาดของ
ผู้ผลิตราย
ย่อย (18%)

ตลาดที่
คำนึงถึง
สวล. (15%)

ตลาดอาหาร
ปลอดภัย
(13%)

สนับสนุนเกษตร

Farmers
Markets

เศรษฐกิจรากฐาน

Farmers
Markets

เข้าถึงอาหารสด

Farmers
Markets

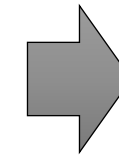

สนับสนุนชุมชน

Farmers
Markets

สนับสนุนความยั่งยืน

ผู้บริโภค: ทำไมมาตลาดชาวนา

ของดี ของสด ของแปลก หลากหลาย
อินทรีย์(ปลอดภัย)

ราคาถูกกว่า

ช่วยชาวนา

เชื่อใจได้

เป็นมิตรกับ สลว.

การเข้าถึง

สนุก

ผู้บริโภค: ตลาดชาวนาคืออะไร

ตลาดที่
คำนึงถึง
สลว. (29%)

ตลาดอาหาร
ปลอดภัย
(22%)

ตลาดสินค้า
การเกษตร
(21%)

ตลาดของ
ผู้ผลิตราย
ย่อย (14%)

ตลาดขาย
ตรง (11%)

ตลาดชาวนาเกิดได้อย่างไร

เกษตรกร

เกษตรกรเป็นคณริเริ่มเอง (farmer initiatives)

เป็นผู้ผลิตสินค้าเอง FV / เชื้อมั้นในสินค้าของตัวเอง

ได้รับการสนับสนุน (สถานที่ การเดินทาง ที่พัก)

สถานที่ที่ผู้บริโภคมเข้าถึงได้

เป็นแหล่งรายได้สำคัญ แหล่งใหม่

รุ่นใหม่พัฒนาช่องทางการขายออนไลน์

ผู้บริโภค

มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาหารที่ดี (สด สะอาด หลากหลาย) และสิ่งแวดล้อม

ช่วยเกษตรกรโดยตรง ไม่ต้องการผ่านคนกลาง

ราคาถูก ไม่แพง

ไม่ไกล เข้าถึง

แปลกแตกต่างจากที่อื่น (อาหารป่า วัฒนธรรม พื้นบ้าน)

ผลกระทบและการรับมือจากนโยบายปิดเมือง- ตลาดปิด

เกษตรกร

รายได้น้อย-ปานกลาง

มีอาหารกินแต่ไม่มีรายได้-รายได้ลดลง

ขายไม่ได้ – ของสดเน่าเสีย

ช่องทางการขนส่ง ปิด /ไม่รองรับของสด (FV)

ไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

ผู้บริโภค

คนทำงานรายได้น้อย-ปานกลาง /ใน-นอกระบบ

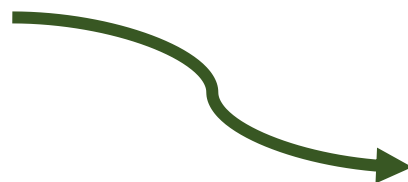
ขาดอาหารสดบริโภค – สารอาหาร

เข้าถึงอาหารแห้งและอาหารแปรรูปเป็นหลัก

ไม่มั่นคงทางอาหาร

กลุ่มเปราะบาง แม่เลี้ยงเดี่ยว คนทำงานรายได้น้อย/ยากจน

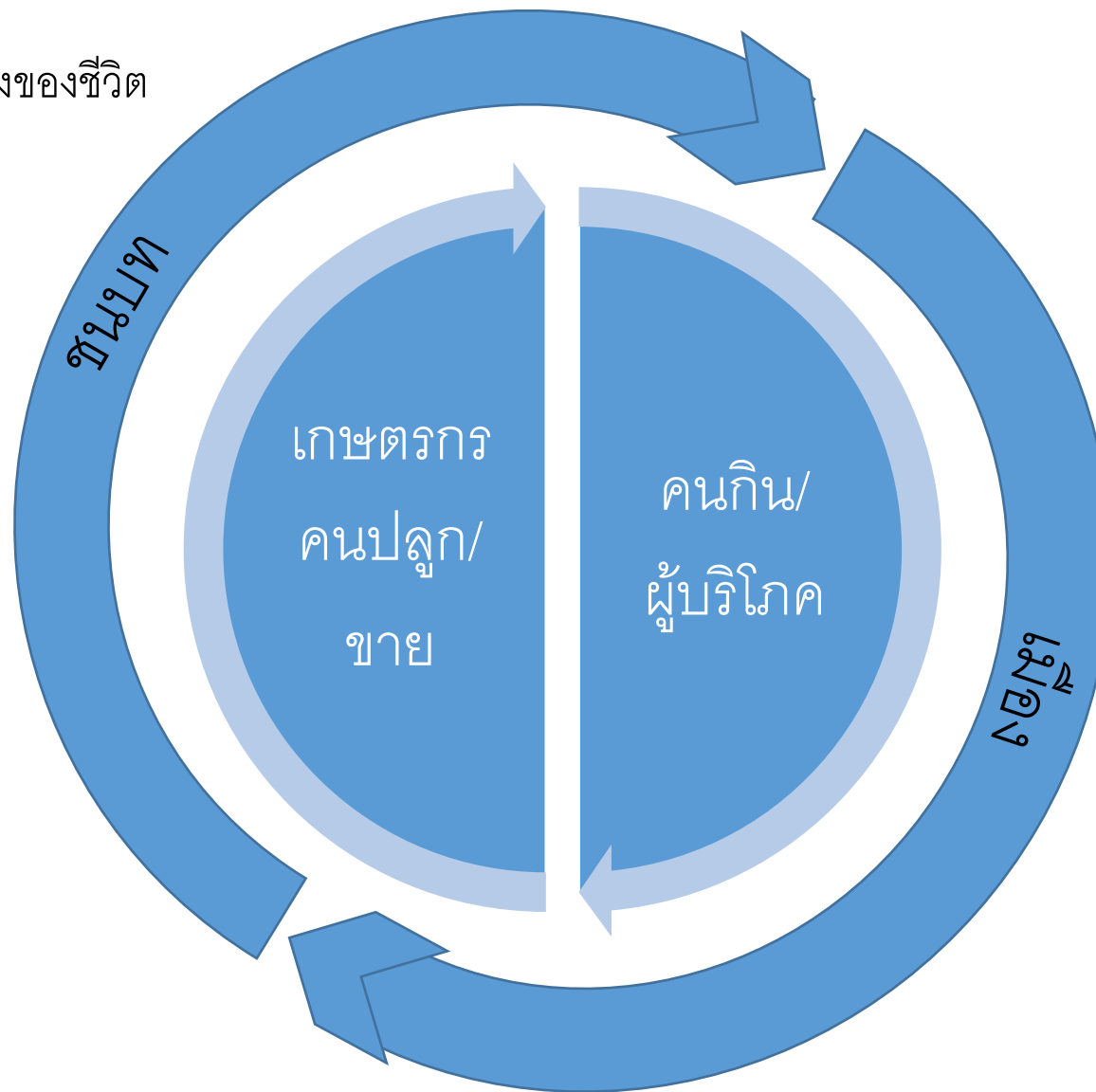
ไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ-สังคม

ใครถูกทิ้งในประเด็นเรื่องตลาดชาวนาจากวิกฤติโควิด: ทุกคน

เพราะอาหารคือหนึ่งในปัจจัย 4

ถ้าเราเข้าไม่ถึงอาหารคือความไม่มั่นคงของชีวิต

แนวทางข้อเสนอเชิงนโยบาย

นโยบายอธิปไตยทางอาหาร – ไม่ใช่แค่ความมั่นคงทางอาหาร (ของผู้บริโภค) เพื่อความยั่งยืนของคนกินและคนปลูก

สิทธิการใช้ที่ดิน

รูปแบบการรวมกลุ่มรวมตัวที่หลากหลาย

นโยบายจัดสรรพื้นที่ตลาดขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมเขตเมือง/ชุมชน

ผู้บริโภคที่เป็นคนทำงานรายได้น้อยเข้าถึงได้
พื้นที่สาธารณะ พื้นที่เช่าราคาถูก – เข้าถึงได้
ขจัดพื้นที่ทะเลทรายผักผลไม้

นโยบายอุดหนุนการบริหารจัดการตลาด

ค่าใช้จ่าย (สถานที่ ค่าน้ำค่าไฟ ค่าขยะ ภาษีโรง ที่จอดรถ)

คณะกรรมการบริหารจัดการตลาดแบบมีส่วนร่วม (เกษตรกร ชุมชน)

